

SEPTEMBER 2019

CHIKANE MOD FOLKETINGSKANDIDATER ER EN DEMOKRATISK UDFORDRING

Tre ud af fire politiske kandidater oplevede chikane under valgkampen til folketingsvalget i juni 2019. Det viser en undersøgelse foretaget af analyseinstituttet Epinion for Institut for Menneskerettigheder. Den udbredte chikane på især sociale medier skræmmer politikere og vælgere væk fra den demokratiske debat og begrænser dermed deres ret til ytringsfrihed. Institut for Menneskerettigheder efterlyser en handlingsplan for digital dannelse.

Ifølge en undersøgelse, som analyseinstituttet Epinion har foretaget for Institut for Menneskerettigheder, oplevede tre ud af fire folketingskandidater chikane under valgkampen i 2019. Chikane forstås i undersøgelsen som alt fra hærværk af valgplakater til truende henvendelser ansigt-til-ansigt, på telefonen eller på sociale medier.

Undersøgelsen viser, at sociale medier spiller en væsentlig rolle som katalysator for negativ adfærd, og at denne adfærd er meget direkte og personlig. Således har 57 % af de folketingspolitikere, der deltog i undersøgelsen, svaret, at de har oplevet chikane eller trusler på de sociale medier.

CHIKANE PÅVIRKER ADFÆRD

Undersøgelsen viser desuden, at chikane og trusler får politiske kandidater til at ændre adfærd. Mens kvinder i højere grad bliver mere forsigtige med, hvad de skriver på sociale medier, overvejer mænd oftere helt at trække sig fra politik. Dermed har chikanen en direkte indflydelse på deres ytringsfrihed.

FOKUS PÅ SOCIALE MEDIER

Institut for Menneskerettigheder har i de seneste år haft fokus på sociale mediers konsekvenser for den demokratiske debat.

Instituttet har tidligere udgivet rapporter:

Demokratisk deltagelse på Facebook (2019)

Hadefulde ytringer på Facebook (2017)

KVINDER CHIKANERES FOR DERES KØN OG KROP

Ifølge undersøgelsen har lige mange mænd og kvinder oplevet chikane og trusler under valgkampen. Man finder derimod store forskelle, når man ser på indholdet af den chikane, som henholdsvis kvinder og mænd udsættes for. Kvinder udsættes for chikane på grund af deres køn og krop på en måde, som er ukendt for mænd. Den kønnede og seksualiserede chikane forekommer fire gange så ofte hos kvinder, som hos mænd.

At kvinder er en særligt udsat gruppe for online chikane er blandt andet blevet belyst af FN's specialrapportør for vold mod kvinder. Specialrapportøren peger på, at den chikane, som kvinderne oplever, forhindrer dem i at udfolde deres rettigheder online.

ANBEFALING

Institut for Menneskerettigheder anbefaler regeringen at udvikle en national handlingsplan for digital dannelse. Planen skal være med til at sætte fokus på grundlæggende rettigheder og digital adfærd.

OM UNDERSØGELSEN

Undersøgelsen er gennemført af Epinion for Institut for Menneskerettigheder. Svarene på spørgeskemaet blev indsamlet fra 17. juni til 11. juli 2019.

884 folketingskandidater modtog et elektronisk spørgeskema. 320 kandidater besvarede spørgeskemaet, hvilket svarer til en svarprocent på 36,2 pct. Vi har modtaget besvarelser fra samtlige opstillingsberettigede partier.

53 % af besvarelserne kommer fra kandidater fra de traditionelt set røde partier, og 48 % kommer fra kandidater fra traditionelt set blå partier.

38 % af besvarelserne kommer fra kvindelige kandidater, og 62 % fra mandlige kandidater, hvilket næsten stemmer overens med andelen af opstillede kvinder og mænd.

Institut for Menneskerettigheders optælling pr. 26. april 2019 viser, at den samlede andel af opstillede kvinder til Folketingsvalget 2019 var på 35,4 pct.

BEGRÆNSNINGER I UNDERSØGELSEN

Det må bemærkes, at det forholdsvis lille antal besvarelser gør, at visse resultater skal tages med forbehold. Undersøgelsen kan således ikke tegne et generelt billede af, hvor udbredt chikane og trusler er blandt politiske kandidater, men den kan give en indikation af omfanget.

Endelig må der formodes at være en vis selektionsbias knyttet til undersøgelsen, da de, der har været udsat for chikane og trusler, kan være mere tilbøjelige til at deltage.